

Schrijven kun je leren! Leefmilieu, 4 oktober 2013

Peter Waterkoort
info@waterkoort.nl

Schrijven kun je leren!

Agenda

- Kennismaken
- Schrijfopdracht
- Theorie
- Tekst uitbreiden
- Structuur, opbouw en afsluiting
- Terugblikken en leerpunten

**Communicatieadviseur, schrijfdocent en
tektschrijver. Ondernemer. Overheid,
onderwijs, duurzaamheid. Nijmegen.
Marathon. Bergwandelen, Upper-Dolpo.**

Nijmegen

Milieucentrum
Utrecht

Waterkoort Ginalski
Tekst en advies

Opdracht vrij schrijven

Schrijf vijf minuten over je favoriete onderwerp
zonder je pen van het papier te halen. Dan:
stop! Mis je nog iets?

Opdracht free writing

1. Nog twintig seconden
2. Selecteer de vijf belangrijkste zinnen.
3. Plenair: ieder vertelt zijn vijf zinnen, de anderen bedenken er een kop bij. Of stelt een vraag die bij hem/haar opkomt. (Wie besproken wordt schrijft de koppen en de vragen op).

Wat is effectief schrijven?

Doelgericht een heldere boodschap schriftelijk overbrengen aan een gespecificeerde groep lezers.

De beoogde lezers:

Wie zijn mijn lezers en wat verwachten ze van mij als schrijver en het medium waarin ik publiceer?

Heldere boodschap:

Wat wil ik duidelijk maken? Wat is de kern van mijn betoog, samengevat in één zin?

Doelgericht:

Wat voor effect wil ik bij mijn lezer(s) bereiken? Wat wil je dat de lezer na het lezen van jouw artikel weet, kan, vindt of doet?

Wie is de doelgroep van de website en de nieuwsbrief Leefmilieu?

- Wie zijn de lezers? Op wie richt het medium zich?
- Wat weten ze al van mijn onderwerp?
- Wat is hun gemiddelde opleidingsniveau?
- Wat is hun mening over mijn onderwerp?
- Wat verwachten ze van jou en van het medium?

Schrijfoopdracht

Kies een van de koppen. Dat is de centrale boodschap.

Selecteer van de vijf zinnen die zinnen die bij de centrale boodschap horen en breid ze uit tot tien.

Opbouw van Spannende titel

Begin van het artikel

Alinea

Alinea

Tussenkop

Alinea

Alinea

Einde van artikel.

MAAK JE EIGEN ROOKBOM!

Sommige stoffen roken beter dan andere. Met de juiste ingrediënten kun je zelf een rookbom maken.

TEXST EN BEELD: ERIK HULMEERS

BOODSCHAPPENLIJST

- * suiker
- * kaliumtraat (KNO₃): te koop als meststof en aluminiumfolie
- * dikke pen
- * pan
- * lange lucifers (zoals barbecue-lucifers)
- * een potje

PROEF

VERSTROOID LICHT

Rook bestaat vooral uit hete kleine vaste deeltjes die door de lucht zweven. Met het bloot oog kun je die individuele deeltjes niet zien. Toch zien we een rookwolk die geheel heel goed. Dat komt door het spel tussen de rookdeeltjes en het licht. In een rookwolk zitten heel veel kleine deeltjes dicht bij elkaar. Als een lichtstraal op een rookdeeltje valt, verspreidt de richting van dat lichtstraal. Hierdoor wordt de lichtstraal van richting veranderd, hoe beter je de rookwolk ziet. Een lichtstraal verandert dus heel vaak van richting en daardoor zien we de rookwolk zo goed. Hetzelfde

EXPERIMENT

Eerst maak je een maal om de rookbom later in te gooien. Wikkel om de pen twee lagen aluminiumfolie en knal de vorm er voorschijf af. Deze maal moet een diameter van ongeveer één centimeter hebben, anders loopt de pasta er niet goed in.

Nu kun je de rookbom maken. Doe drie kleine kaliumtraat en twee deelen suiker in een pan. Meng beide poeders door de pan

meid te drogen. Verwarm de pan onder voortdurend roeren. Ga door tot de rook eromheen. Je kunt die roken aan de karakteristieke geur van graanwasmaken voelen.

Stal de pan van het vuur en blijf even. Meng de meng niet gemiddelen kaliumtraat met het gemiddelen suiker.

Zet de pan weer op het vuur en doe drie kleine ingrediënten. Blijf goed roeren.

Als alles gemiddeld is, schenk en schuimp je de vloeistof in een potje. Laat de rookbom nu afkoelen zodat de pasta stevig is. Dit duurt een paar uur.

Nu kun je hem afbreken. Zet de rookbom in een pot, zodat hij niet kan ontvullen. Gebruik bij voorkeur lange barbecue-

Geef je tekst structuur bijvoorbeeld...

Aanleiding	Wie? Wat / Waar/ Wanneer (Hoe, Waarom)
Uitleg	Betekenis Draagwijdte ontdekking / Vernieuwing theorie / Bijzondere gevolgen...
Kanttekening	Maar... Vragen / Commentaar / Problemen
Conclusie	Terugkoppelen naar begin Uit onderwerp treden / Verbreden Afronding / Vervolg?

Alinea's: de bouwblokken van het verhaal

- Een alinea vormt de bouwsteen van het verhaal, zoals een huis uit bakstenen is opgebouwd.
- Een alinea bevat één kernboodschap, een kernzin.
- Tussen twee en tien zinnen
- De eerste of laatste zin van een alinea bevat vaak aanwijzingen over deze boodschap. Snel lezen = alleen de eerste zin van de alinea lezen.

- Bij lange artikels groepeer je de alinea's ook nog in paragrafen.

Een goed begin is het halve werk

- Lezers bepalen in de eerste paar zinnen of ze tijd hebben voor jouw verhaal. Maak ze enthousiast!

- Vijf leuke manieren om te starten:
- **1) Indrukwekkende getallen.** Elke zomer vliegen twee miljoen Nederlanders naar de zon.
- **2) Een mooi citaat.** “Dan kunnen we de Veluwe net zo goed asfalteren”, zei de directeur van Natuurmonumenten.
- **3) Een sfeerbeschrijving.** Een betonnen sarcofaag beschermde de in maanpakken gehulde onderzoekers.
- **4) Nieuws in een notendop.** Wie, wat, waar, waarom, wanneer.
- **5) Een vraag.** Wanneer bent u voor het laatst in een hondendrol gestapt?

Laat het artikel niet als een nachtkaaars uitgaan

- Na een gezellig samenzijn verdient de lezer ook een mooi afscheid.
- Vijf mooie manieren om een artikel te eindigen:
 - een samenvatting
 - een conclusie
 - een vooruitblik
 - het verhaal is rond
 - de uitsmijter

De meest gemaakte fout!

Passieve werkwoorden

- “Er is geconstateerd dat bomen in hun groei worden geremd door straling van mobiele telefoons.”

Passieve werkwoorden maken de tekst saai en stroperig.

Gebruik actieve werkwoorden!

- “Mobiele telefoons remmen de groei van bomen”
- Vuistregel: maximaal 10% passief. Probeer je verhaal te schrijven zoals je het aan vrienden zou vertellen.

Leerpunten

- Terugblikken en leerpunten delen

Schrijven kun je leren! Leefmilieu, 4 oktober 2013

Peter Waterkoort
info@waterkoort.nl

